

دو فصلنامه مدیریت و توسعه آموزش و یادگیری

تحلیل عوامل مؤثر بر ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری از دیدگاه معلمان دوره ابتدایی

سولماز شادمهر

گروه آموزش ابتدایی، وزارت آموزش و پرورش، اداره کل آموزش و پرورش استان اردبیل، اردبیل، ایران

solmazshadmehr29@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
دریافت: ۲۱ خرداد ۱۴۰۴ پذیرش نهایی: ۱۲ مرداد ۱۴۰۴ انتشار آنلاین: ۳۱ شهریور ۱۴۰۵	پژوهش حاضر با هدف تحلیل عوامل مؤثر بر ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری از دیدگاه معلمان دوره ابتدایی شهرستان اردبیل انجام شد. این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، توصیفی-پیمایشی بود. جامعه آماری شامل کلیه معلمان دوره ابتدایی شهرستان اردبیل به تعداد ۸۵۰ نفر بود که با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای و بر اساس جدول کرجسی و مورگان، حجم نمونه ۲۶۵ نفر تعیین گردید. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق‌ساخته مبتنی بر ادبیات پژوهش شامل پنج مؤلفه اصلی (صلاحیت حرفه‌ای معلمان، روش‌های تدریس، محیط یادگیری، مدیریت کلاس، و برنامه‌های توسعه حرفه‌ای) بود. روایی پرسشنامه با استفاده از روایی محتوایی و سازه و پایایی آن با ضریب آلفای کرونباخ ($\alpha=0.87$) تأیید شد. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار، جداول توزیع فراوانی) و آمار استنباطی (آزمون t تک‌نمونه‌ای، تحلیل واریانس و رگرسیون چندگانه) تجزیه و تحلیل شدند. یافته‌ها نشان داد که از دیدگاه معلمان، پنج عامل فوق به‌طور معناداری بر کیفیت آموزش و یادگیری تأثیر دارند و در این میان، صلاحیت حرفه‌ای معلمان و روش‌های تدریس فعال بیشترین تأثیر را دارا بودند. همچنین بین متغیرهای جمعیت‌شناختی (جنسیت، سابقه تدریس، مدرک تحصیلی) و دیدگاه معلمان تفاوت معناداری مشاهده نشد. نتیجه‌گیری پژوهش بر ضرورت سرمایه‌گذاری بر توسعه حرفه‌ای معلمان، بهبود محیط‌های یادگیری و بازنگری در روش‌های تدریس به‌منظور ارتقای کیفیت آموزش در دوره ابتدایی تأکید دارد.

۱- مقدمه

آموزش و پرورش به‌عنوان بنیادی‌ترین نهاد اجتماعی، نقشی بی‌بدیل در توسعه پایدار و تعالی جوامع ایفا می‌کند. در این میان، دوره آموزش ابتدایی به‌دلیل تأثیر عمیق بر شکل‌گیری شخصیت، هویت و توانایی‌های شناختی و اجتماعی کودکان، از حساسیت و اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (UNESCO, 2021). کیفیت آموزش در این دوره، نه‌تنها بر عملکرد تحصیلی آینده دانش‌آموزان تأثیر می‌گذارد، بلکه زمینه‌ساز موفقیت‌های آنان در ابعاد مختلف زندگی خواهد بود. با این حال، نظام‌های آموزشی در سراسر جهان با چالش‌های متعددی در زمینه ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری مواجه هستند و شناسایی عوامل مؤثر بر این کیفیت، یکی از دغدغه‌های اصلی پژوهشگران و سیاست‌گذاران آموزشی به‌شمار می‌رود (Fullan, 2020).

کیفیت آموزش و یادگیری، مفهومی چندبعدی و پیچیده است که تحت تأثیر عوامل متعددی در سطوح مختلف نظام آموزشی قرار می‌گیرد. از دیدگاه معلمان به‌عنوان کنشگران اصلی عرصه تعلیم و تربیت، درک و شناسایی این عوامل از اهمیت مضاعفی برخوردار است، چراکه آنان به‌طور مستقیم با فرایند یاددهی-یادگیری درگیر بوده و از نزدیک شاهد چالش‌ها و فرصت‌های موجود

هستند (Hattie, 2018). پژوهش‌های متعددی نشان داده‌اند که معلمان، ادراکی دقیق و واقع‌بینانه از عواملی دارند که می‌توانند کیفیت آموزش را بهبود بخشند یا مانع از تحقق آن شوند (Dadirai & Chauke, 2025; Stacy et al., 2025). از جمله عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش و یادگیری، می‌توان به صلاحیت حرفه‌ای معلمان اشاره کرد. شواهد پژوهشی حاکی از آن است که دانش تخصصی، مهارت‌های آموزشی و نگرش حرفه‌ای معلمان، تأثیر مستقیم و معناداری بر پیامدهای یادگیری دانش‌آموزان دارد (König et al., 2024; Amsalu & Belay, 2024). به‌علاوه، روش‌های تدریس به‌کارگرفته شده توسط معلمان، از دیگر عوامل کلیدی محسوب می‌شوند. روش‌های تدریس فعال و دانش‌آموزمحور، مشارکت و انگیزه دانش‌آموزان را افزایش داده و به یادگیری عمیق‌تر منجر می‌شوند (Darling-Hammond et al., 2020). همچنین، محیط یادگیری اعم از محیط فیزیکی و روانی-اجتماعی کلاس، نقش بسزایی در تسهیل یا مانع‌تراشی فرایند یادگیری ایفا می‌کند (Pianta et al., 2010; Burchinal et al., 2008).

مدیریت کلاس نیز به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های اساسی کیفیت آموزشی، تأثیر قابل‌توجهی بر نظم، انضباط و جو یادگیری دارد. کلاس‌های با مدیریت مؤثر، بستری امن و حمایت‌گر برای یادگیری فراهم می‌آورند (Raver et al., 2009). از سوی دیگر، برنامه‌های توسعه حرفه‌ای معلمان، زمینه‌ساز به‌روزرسانی دانش و مهارت‌های آنان بوده و نقشی کلیدی در ارتقای کیفیت تدریس ایفا می‌کنند (Desimone, 2022; Timperley, 2021). در کنار این عوامل، عوامل زمینه‌ای نظیر برنامه درسی، منابع آموزشی، مشارکت والدین و حمایت‌های مدیریت مدرسه نیز بر کیفیت آموزش و یادگیری تأثیرگذار هستند (Amsalu & Belay, 2024; Dadirai & Chauke, 2025).

با توجه به اهمیت روزافزون ارتقای کیفیت آموزش در دوره ابتدایی و نقش محوری معلمان در این فرایند، پژوهش حاضر بر آن است تا با رویکردی علمی و مبتنی بر دیدگاه معلمان، به تحلیل عوامل مؤثر بر ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری در شهرستان اردبیل بپردازد. انتخاب شهرستان اردبیل به‌عنوان بستر پژوهش، به‌دلیل ویژگی‌های خاص فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی این منطقه و نیز خلأ پژوهشی موجود در این زمینه صورت گرفته است. یافته‌های این پژوهش می‌تواند راهگشای سیاست‌گذاران آموزشی، مدیران مدارس و معلمان در جهت اتخاذ تدابیر مؤثر برای بهبود کیفیت آموزش و یادگیری باشد.

۲- ادبیات نظری و پیشینه پژوهش

۲-۱- مفهوم کیفیت آموزش و یادگیری

کیفیت آموزش و یادگیری، مفهومی چندوجهی و پویا است که در دهه‌های اخیر مورد توجه گسترده پژوهشگران حوزه تعلیم و تربیت قرار گرفته است. سازمان یونسکو (UNESCO, 2021) کیفیت آموزش را ترکیبی از عوامل درون‌زا (نظیر محتوای برنامه درسی، روش‌های تدریس و ارزشیابی) و عوامل برون‌زا (نظیر منابع، مدیریت و سیاست‌گذاری) تعریف می‌کند که در نهایت به یادگیری مؤثر و پایدار دانش‌آموزان منجر می‌شود. از دیدگاه سیستم‌های آموزشی، کیفیت آموزش نه‌تنها به معنای دستیابی به نمرات بالا در آزمون‌هاست، بلکه شامل توسعه مهارت‌های تفکر انتقادی، خلاقیت، همکاری و مهارت‌های زندگی نیز می‌شود (Fullan, 2020).

در مدل ورودی-فرایند-خروجی که توسط محققان مختلف به‌کار گرفته شده است، کیفیت آموزش تابعی از کیفیت ورودی‌ها (معلمان، دانش‌آموزان، امکانات و منابع)، کیفیت فرایند (روش‌های تدریس، مدیریت کلاس و تعاملات آموزشی) و کیفیت خروجی‌ها (یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان) در نظر گرفته شده است (Dadirai & Chauke, 2025). این مدل نشان می‌دهد که ارتقای کیفیت آموزش، نیازمند توجه هم‌زمان به تمامی این سطوح است و نمی‌توان با بهبود صرفاً یکی از ابعاد، به کیفیت مطلوب دست یافت.

۲-۲- صلاحیت حرفه‌ای معلمان

صلاحیت حرفه‌ای معلمان، یکی از مهم‌ترین عوامل تعیین‌کننده کیفیت آموزش و یادگیری محسوب می‌شود. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که دانش تخصصی معلمان در حوزه محتوای درسی، دانش تربیتی-روانشناختی و توانایی‌های عملی آنان در کلاس درس، تأثیر مستقیم و معناداری بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دارد (König et al., 2024). در پژوهشی که توسط König و همکاران (۲۰۲۴) انجام شد، مشخص گردید که دانش تربیتی-روانشناختی معلمان، پیش‌بینی‌کننده معناداری برای کیفیت مدیریت کلاس و کیفیت تبیین مطالب از دیدگاه دانش‌آموزان است.

همچنین، نتایج پژوهش Amsalu و Belay (۲۰۲۴) نشان داد که محیط یاددهی-یادگیری حرفه‌ای، نقش واسطه‌ای در تأثیرگذاری بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارد و کیفیت تعاملات معلم با دانش‌آموزان، یکی از مؤلفه‌های کلیدی این محیط محسوب می‌شود. به علاوه، مطالعه Stacy و همکاران (۲۰۲۵) در ۱۳ نظام آموزشی کشورهای با درآمد پایین و متوسط نشان داد که مهارت‌های آموزشی معلمان، با عملکرد دانش‌آموزان در ارزیابی‌های سوادآموزی همبستگی مثبت دارد و این تأثیر در کشورهای با درآمد متوسط بالا، چشمگیرتر است.

۳-۲- روش‌های تدریس و تأثیر آن بر کیفیت یادگیری

روش‌های تدریس، به عنوان قلب فرایند یاددهی-یادگیری، نقشی تعیین‌کننده در کیفیت آموزش ایفا می‌کنند. روش‌های تدریس فعال و دانش‌آموزمحور نظیر یادگیری مبتنی بر پروژه، یادگیری همیاری، کاوشگری و بحث گروهی، مشارکت و انگیزه دانش‌آموزان را افزایش داده و به یادگیری عمیق‌تر و ماندگارتر منجر می‌شوند (Darling-Hammond et al., 2020). در مقابل، روش‌های سنتی و معلم‌محور، هرچند ممکن است در انتقال اطلاعات کارآمد باشند، اما معمولاً نمی‌توانند مهارت‌های تفکر سطح بالا و خلاقیت را در دانش‌آموزان پرورش دهند (Hattie, 2018).

یافته‌های پژوهشی در غنا نشان داد که معلمان، روش‌های تدریس مؤثر و شیوه‌های ارزشیابی مناسب را از جمله عوامل کلیدی کیفیت آموزش می‌دانند (Dadirai & Chauke, 2025). همچنین، مطالعه‌ای در ایران با هدف شناسایی عوامل، معیارها و شاخص‌های ارزیابی کیفیت فرایند یاددهی-یادگیری معلمان دوره ابتدایی، پنج عامل اصلی شامل عوامل آموزشی، ارتباطی، فردی مرتبط با معلم، محیطی-ساختاری و فردی مرتبط با دانش‌آموز را شناسایی کرد که نشان از پیچیدگی و چندبعدی بودن این حوزه دارد (پژوهش‌های دانشگاه علوم قضایی، ۲۰۲۶).

۴-۲- محیط یادگیری

محیط یادگیری، شامل دو بعد فیزیکی و روانی-اجتماعی است که هر دو بر کیفیت آموزش و یادگیری تأثیرگذارند. بعد فیزیکی شامل نور، صدا، دما، فضای کلاس، مبلمان و تجهیزات آموزشی است و بعد روانی-اجتماعی شامل جو عاطفی کلاس، روابط معلم-دانش‌آموز، احساس امنیت و تعلق، و حمایت متقابل میان یادگیرندگان می‌شود (Pianta et al., 2008). پژوهش Burchinal و همکاران (۲۰۱۰) نشان داد که کلاس‌های با حمایت عاطفی بالا، می‌توانند به حفظ توجه کودکان و بهبود مشارکت و پیشرفت تحصیلی آنان کمک کنند. همچنین، مطالعه Pianta و همکاران (۲۰۰۸) سه حوزه اصلی کیفیت کلاس را شامل حمایت عاطفی، سازماندهی کلاس و حمایت آموزشی معرفی کرده است که هر یک به نوبه خود بر ابعاد مختلف یادگیری تأثیر می‌گذارند. مطالعه اخیر در زمینه کیفیت کلاس و رابطه معلم-دانش‌آموز نشان داد که تعارض در رابطه معلم-دانش‌آموز، به طور منفی با کارکردهای اجرایی، ریاضیات و سواد دانش‌آموزان پایه اول مرتبط است و حمایت آموزشی در سطح کلاس، با عملکرد بهتر در سواد همبستگی دارد (Burchinal et al., 2010).

۵-۲- مدیریت کلاس

مدیریت کلاس، مجموعه اقدامات و راهبردهایی است که معلمان برای ایجاد و حفظ نظم، انضباط و جو مثبت یادگیری به کار می‌گیرند. مدیریت مؤثر کلاس، پیش‌نیاز هرگونه یادگیری معنادار محسوب می‌شود و فقدان آن، حتی بهترین روش‌های تدریس را نیز با شکست مواجه می‌سازد (Raver et al., 2009). سازماندهی کلاس شامل رفتارهایی نظیر شفاف‌سازی قوانین و انتظارات،

کاهش زمان انتقال بین فعالیت‌ها و مدیریت پیش‌گیرانه رفتار است که می‌تواند مشکلات رفتاری و هیجانی را کاهش داده و به‌طور غیرمستقیم به یادگیری دانش‌آموزان کمک کند (Pianta et al., 2008). پژوهش‌های انجام‌شده در ایسلند نشان داد که معلمان دوره ابتدایی، از کمبود راهنمایی و آموزش در زمینه مدیریت کلاس و رفتار شکایت دارند و این کمبود، یکی از چالش‌های اساسی آنان محسوب می‌شود (Gunnþórsdóttir, 2014). همچنین، مطالعه‌ای در ایرلند با مشارکت ۱۰۳۵ معلم دوره ابتدایی نشان داد که شایع‌ترین رفتارهای نامطلوب در کلاس، رفتارهای غیرمخرب یا کم‌مخرب هستند و فراوانی درک‌شده آن‌ها تحت تأثیر تجربه تدریس، وضعیت محرومیت مدرسه و خودکارآمدی معلم قرار می‌گیرد (O'Sullivan et al., 2024).

۲-۲- توسعه حرفه‌ای معلمان

توسعه حرفه‌ای معلمان، فرایندی مستمر و نظام‌مند است که هدف آن به‌روزرسانی دانش، مهارت‌ها و نگرش‌های معلمان در طول دوران خدمت آنان می‌باشد. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که برنامه‌های توسعه حرفه‌ای مؤثر، می‌توانند به‌طور معناداری کیفیت تدریس و پیامدهای یادگیری دانش‌آموزان را بهبود بخشند (Desimone, 2022; Timperley, 2021). مطالعه‌ای در اتیوپی نشان داد که برنامه‌های توسعه حرفه‌ای مبتنی بر مدرسه، می‌توانند شایستگی‌های معلمان دوره ابتدایی را در زمینه نوآوری، خلاقیت و سازگاری به‌طور قابل‌توجهی افزایش دهند (Jita & Mokhele, 2014).

با این حال، چالش‌هایی نیز در مسیر اجرای مؤثر برنامه‌های توسعه حرفه‌ای وجود دارد. مطالعه Dadirai و Chauke (۲۰۲۵) در آفریقای جنوبی نشان داد که کمبود منابع، کلاس‌های بیش‌ازحد جمعیت، و وجود معلمان با صلاحیت ناکافی، از موانع عمده تحقق کیفیت آموزش در مدارس روستایی محسوب می‌شوند. همچنین، پژوهش در غنا نشان داد که ۶۴ درصد معلمان، از عدم وجود آموزش‌های مستمر ضمن خدمت به‌عنوان یکی از چالش‌های اصلی کیفیت آموزش نام برده‌اند (Dadirai & Chauke, 2025).

۲-۷- عوامل زمینه‌ای و ساختاری

عوامل زمینه‌ای و ساختاری نظیر برنامه درسی، منابع و تجهیزات آموزشی، مشارکت والدین، جو مدرسه و حمایت مدیریت، نیز تأثیر قابل‌توجهی بر کیفیت آموزش و یادگیری دارند. مطالعه Amsalu و Belay (۲۰۲۴) نشان داد که پنج عامل جو مدرسه (رهبری، روابط، محیط یاددهی-یادگیری حرفه‌ای، ایمنی و محیط فیزیکی) در مجموع ۱۹ درصد از واریانس عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را تبیین می‌کنند. همچنین، رهبری مدرسه و محیط یاددهی-یادگیری حرفه‌ای، به‌طور مستقیم و معناداری بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان تأثیرگذار بودند (Amsalu & Belay, 2024).

در مطالعه‌ای در ترکیه، معلمان دوره ابتدایی به موانعی نظیر مشارکت ناکافی خانواده‌ها، آمادگی ناکافی دانش‌آموزان و اتکا به الگوهای ارزشیابی سنتی به‌عنوان چالش‌های اصلی اشاره کردند (UNESCO, 2021). همچنین، پژوهش در غنا نشان داد که برنامه درسی بیش‌ازحد سنگین (۷۸ درصد)، زیرساخت‌های ناکافی (۷۰ درصد)، منابع آموزشی محدود (۶۵ درصد) و آموزش‌های مستمر ناکافی معلمان (۶۴ درصد)، از موانع اصلی تحقق کیفیت آموزش هستند (Dadirai & Chauke, 2025).

۳. هدف کلی تحقیق و فرضیه‌ها

۳-۱- هدف کلی

هدف کلی این پژوهش، تحلیل عوامل مؤثر بر ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری از دیدگاه معلمان دوره ابتدایی شهرستان اردبیل می‌باشد.

۳-۲- فرضیه‌های تحقیق

بر اساس ادبیات نظری و پیشینه پژوهش، فرضیه‌های زیر برای این تحقیق تدوین گردید:

فرضیه اول: صلاحیت حرفه‌ای معلمان بر ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری از دیدگاه معلمان دوره ابتدایی شهرستان اردبیل تأثیر معناداری دارد.

صلاحیت حرفه‌ای معلمان، شامل دانش تخصصی، مهارت‌های تربیتی-روان‌شناختی و نگرش حرفه‌ای آنان است که همگی بر کیفیت تعاملات آموزشی و پیامدهای یادگیری تأثیرگذارند (König et al., 2024). پژوهش‌های متعدد نشان داده‌اند که معلمان با صلاحیت حرفه‌ای بالاتر، توانایی بیشتری در طراحی و اجرای تدریس مؤثر، مدیریت کلاس و پاسخگویی به نیازهای متنوع دانش‌آموزان دارند (Darling-Hammond et al., 2020; Stacy et al., 2025). از سوی دیگر، مطالعه Dadirai و Chauke (۲۰۲۵) در آفریقای جنوبی نشان داد که وجود معلمان با صلاحیت ناکافی، یکی از موانع عمده تحقق کیفیت آموزش است. با توجه به این شواهد، انتظار می‌رود که از دیدگاه معلمان، صلاحیت حرفه‌ای آنان عامل مهمی در ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری باشد.

فرضیه دوم: روش‌های تدریس بر ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری از دیدگاه معلمان دوره ابتدایی شهرستان اردبیل تأثیر معناداری دارد.

روش‌های تدریس، از جمله مهم‌ترین عوامل تعیین‌کننده کیفیت یادگیری هستند. روش‌های فعال و دانش‌آموزمحور، مشارکت و انگیزه دانش‌آموزان را افزایش داده و به یادگیری عمیق‌تر منجر می‌شوند (Hattie, 2018). پژوهش در غنا نشان داد که معلمان، روش‌های تدریس مؤثر را یکی از عوامل کلیدی کیفیت آموزش می‌دانند (Dadirai & Chauke, 2025). همچنین، مطالعه Stacy و همکاران (۲۰۲۵) نشان داد که استفاده از راهبردهای یادگیری که مشارکت بیشتر دانش‌آموزان را پشتیبانی می‌کنند، پیش‌بینی‌کننده قوی پیامدهای یادگیری در سوادآموزی است. با توجه به این یافته‌ها، انتظار می‌رود که معلمان، روش‌های تدریس را به‌عنوان عامل مؤثر بر کیفیت آموزش و یادگیری درک کنند.

فرضیه سوم: محیط یادگیری بر ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری از دیدگاه معلمان دوره ابتدایی شهرستان اردبیل تأثیر معناداری دارد.

محیط یادگیری، شامل ابعاد فیزیکی و روانی-اجتماعی، بستر وقوع فرایند یاددهی-یادگیری را فراهم می‌آورد. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که کلاس‌های با حمایت عاطفی بالا و سازماندهی مناسب، به بهبود مشارکت و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان کمک می‌کنند (Burchinal et al., 2010; Pianta et al., 2008). مطالعه اخیر نشان داد که حمایت آموزشی در سطح کلاس، با عملکرد بهتر در سواد همبستگی دارد (Pianta et al., 2008). همچنین، پژوهش Amsalu و Belay (۲۰۲۴) نشان داد که جو مثبت مدرسه، تأثیر مستقیم و معناداری بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارد. بنابراین، انتظار می‌رود که از دیدگاه معلمان، محیط یادگیری عامل مهمی در ارتقای کیفیت آموزش باشد.

فرضیه چهارم: مدیریت کلاس بر ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری از دیدگاه معلمان دوره ابتدایی شهرستان اردبیل تأثیر معناداری دارد.

مدیریت مؤثر کلاس، پیش‌نیاز هرگونه یادگیری معنادار است و فقدان آن می‌تواند حتی بهترین روش‌های تدریس را نیز با شکست مواجه سازد (Raver et al., 2009). پژوهش König و همکاران (۲۰۲۴) نشان داد که دانش تربیتی-روان‌شناختی معلمان، پیش‌بینی‌کننده معناداری برای کیفیت مدیریت کلاس از دیدگاه دانش‌آموزان است. همچنین، مطالعه در ایسلند نشان داد که معلمان دوره ابتدایی، از کمبود آموزش در زمینه مدیریت کلاس به‌عنوان یک چالش اساسی یاد می‌کنند (Gunnþórsdóttir, 2014). با توجه به این شواهد، انتظار می‌رود که مدیریت کلاس از دیدگاه معلمان، عاملی مؤثر بر کیفیت آموزش و یادگیری باشد.

فرضیه پنجم: برنامه‌های توسعه حرفه‌ای بر ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری از دیدگاه معلمان دوره ابتدایی شهرستان اردبیل تأثیر معناداری دارد.

توسعه حرفه‌ای مستمر معلمان، زمینه‌ساز به‌روزرسانی دانش و مهارت‌های آنان و در نتیجه ارتقای کیفیت تدریس است (Desimone, 2022; Timperley, 2021). پژوهش در اتیوپی نشان داد که برنامه‌های توسعه حرفه‌ای مبتنی بر مدرسه، می‌توانند شایستگی‌های معلمان را به‌طور قابل‌توجهی افزایش دهند (Jita & Mokhele, 2014). با این حال، مطالعه Dadirai و Chauke (۲۰۲۵) نشان داد که ۶۴ درصد معلمان در غنا، از نبود آموزش‌های مستمر ضمن خدمت به‌عنوان یکی از موانع اصلی کیفیت آموزش نام برده‌اند. با توجه به این یافته‌ها، انتظار می‌رود که معلمان، برنامه‌های توسعه حرفه‌ای را به‌عنوان عامل مؤثر بر کیفیت آموزش و یادگیری درک کنند.

۴- روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی است؛ چراکه نتایج آن می‌تواند در بهبود کیفیت آموزش و یادگیری در دوره ابتدایی مورد استفاده قرار گیرد. از نظر روش، این پژوهش توصیفی از نوع پیمایشی محسوب می‌شود؛ زیرا به توصیف و تحلیل دیدگاه معلمان درباره عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش و یادگیری می‌پردازد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه معلمان دوره ابتدایی شهرستان اردبیل در سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵ به تعداد ۸۵۰ نفر بود. با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای و بر اساس جدول کرجسی و مورگان، حجم نمونه ۲۶۵ نفر تعیین گردید. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق‌ساخته مبتنی بر ادبیات نظری پژوهش بود که شامل دو بخش اصلی بود: بخش اول شامل اطلاعات جمعیت‌شناختی (جنسیت، سابقه تدریس، مدرک تحصیلی) و بخش دوم شامل ۲۵ گویه در پنج مؤلفه اصلی (صلاحیت حرفه‌ای معلمان، روش‌های تدریس، محیط یادگیری، مدیریت کلاس، و برنامه‌های توسعه حرفه‌ای) بود که بر اساس طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت (از کاملاً مخالفم = ۱ تا کاملاً موافقم = ۵) طراحی شد. برای تأمین روایی پرسشنامه، از روایی محتوایی (با استفاده از نظر ۳ نفر از صاحب‌نظران حوزه علوم تربیتی) استفاده شد. پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه گردید که مقدار آن برای کل پرسشنامه ۸۷.۰ و برای مؤلفه‌ها بین ۷۹.۰ تا ۸۹.۰ به‌دست آمد که نشان‌دهنده پایایی مطلوب ابزار است. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو سطح انجام شد: در سطح آمار توصیفی از فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار استفاده گردید و در سطح آمار استنباطی، برای بررسی معناداری هر یک از عوامل از آزمون t تک‌نمونه‌ای، برای مقایسه دیدگاه معلمان بر اساس متغیرهای جمعیت‌شناختی از آزمون تحلیل واریانس (ANOVA) و t-test، و برای تعیین سهم هر یک از عوامل در پیش‌بینی کیفیت آموزش و یادگیری از تحلیل رگرسیون چندگانه به‌روش هم‌زمان استفاده شد.

۵- یافته‌های تحقیق

۵-۱- یافته‌های توصیفی

جدول ۱: توزیع فراوانی پاسخ‌گویان بر اساس متغیرهای جمعیت‌شناختی

متغیر	سطح	فراوانی	درصد
جنسیت	زن	۱۸۲	۶۸.۷
	مرد	۸۳	۳۱.۳
سابقه تدریس	کمتر از ۵ سال	۴۵	۱۷.۰
	۵ تا ۱۰ سال	۸۷	۳۲.۸
	۱۱ تا ۲۰ سال	۷۹	۲۹.۸
مدرک تحصیلی	بیش از ۲۰ سال	۵۴	۲۰.۴
	کارشناسی	۱۹۶	۷۴.۰
	کارشناسی ارشد	۶۲	۲۳.۴
	دکتری	۷	۲.۶

جدول ۲: میانگین و انحراف معیار مؤلفه‌های کیفیت آموزش و یادگیری

مؤلفه	تعداد گویه	میانگین	انحراف معیار
صلاحیت حرفه‌ای معلمان	۵	۴.۳۲	۰.۶۵
روش‌های تدریس	۵	۴.۲۵	۰.۷۱
محیط یادگیری	۵	۳.۹۸	۰.۸۲
مدیریت کلاس	۵	۴.۰۵	۰.۷۶
برنامه‌های توسعه حرفه‌ای	۵	۳.۸۷	۰.۸۹
کیفیت آموزش و یادگیری (کل)	۲۵	۴.۰۹	۰.۶۸

بر اساس جدول ۲، میانگین کل کیفیت آموزش و یادگیری از دیدگاه معلمان ۰.۹۴ (از ۵) بوده است که نشان‌دهنده دیدگاه نسبتاً مطلوب معلمان نسبت به عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش و یادگیری است. در بین مؤلفه‌های پنج‌گانه، مؤلفه صلاحیت حرفه‌ای معلمان با میانگین ۳۲.۴ بالاترین و مؤلفه برنامه‌های توسعه حرفه‌ای با میانگین ۸۷.۳ پایین‌ترین میانگین را به خود اختصاص داده‌اند.

۲-۵- یافته‌های استنباطی

جدول ۳: نتایج آزمون t تک‌نمونه‌ای برای بررسی معناداری مؤلفه‌ها (مقدار آزمون = ۳)

مؤلفه	t	df	سطح معناداری	تفاوت میانگین
صلاحیت حرفه‌ای معلمان	۲۶.۴۵	۲۶۴	$p < ۰.۰۱۰$	۳۲.۱
روش‌های تدریس	۲۴.۱۲	۲۶۴	$p < ۰.۰۱۰$	۲۵.۱
محیط یادگیری	۱۷.۸۹	۲۶۴	$p < ۰.۰۱۰$	۹۸.۰
مدیریت کلاس	۱۹.۵۶	۲۶۴	$p < ۰.۰۱۰$	۰۵.۱
برنامه‌های توسعه حرفه‌ای	۱۴.۲۳	۲۶۴	$p < ۰.۰۱۰$	۸۷.۰

نتایج آزمون t تک‌نمونه‌ای نشان می‌دهد که میانگین همه مؤلفه‌های پنج‌گانه به‌طور معناداری بالاتر از مقدار میانگین نظری (۳) است ($p < ۰.۰۱۰$). این یافته نشان می‌دهد که از دیدگاه معلمان، هر پنج عامل (صلاحیت حرفه‌ای، روش‌های تدریس، محیط یادگیری، مدیریت کلاس و برنامه‌های توسعه حرفه‌ای) به‌طور معناداری بر کیفیت آموزش و یادگیری تأثیر دارند.

جدول ۴: نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه برای پیش‌بینی کیفیت آموزش و یادگیری

متغیر پیش‌بین	B	خطای استاندارد	β	t	سطح معناداری
(ثابت)	۰.۴۵	۰.۱۲	-	۳.۷۵	$p < ۰.۰۱۰$
صلاحیت حرفه‌ای معلمان	۰.۳۵	۰.۰۵	۰.۳۴	۷.۰۰	$p < ۰.۰۱۰$
روش‌های تدریس	۰.۲۸	۰.۰۵	۰.۲۹	۵.۶۰	$p < ۰.۰۱۰$
محیط یادگیری	۰.۱۵	۰.۰۴	۰.۱۸	۳.۷۵	$p < ۰.۰۱۰$
مدیریت کلاس	۰.۱۸	۰.۰۵	۰.۲۰	۳.۶۰	$p < ۰.۰۱۰$
برنامه‌های توسعه حرفه‌ای	۰.۱۲	۰.۰۴	۰.۱۵	۳.۰۰	$p = ۰.۰۳۰$

ضریب تعیین تعدیل‌شده ($R^2 = 0.68$) نشان می‌دهد که پنج متغیر پیش‌بین، حدود ۶۸ درصد از واریانس کیفیت آموزش و یادگیری را تبیین می‌کنند. بر اساس ضرایب بتا (β)، صلاحیت حرفه‌ای معلمان ($\beta = ۰.۳۴$) بیشترین سهم را در پیش‌بینی کیفیت

آموزش و یادگیری دارد و پس از آن به ترتیب روش‌های تدریس ($\beta=29.0$)، مدیریت کلاس ($\beta=20.0$)، محیط یادگیری ($\beta=18.0$) و برنامه‌های توسعه حرفه‌ای ($\beta=15.0$) قرار دارند.

جدول ۵: نتایج آزمون تحلیل واریانس برای مقایسه دیدگاه معلمان بر اساس متغیرهای جمعیت‌شناختی

متغیر	آماره آزمون	مقدار	درجه آزادی	سطح معناداری
جنسیت	t-test	۱.۴۲	۲۶۳	$p < 0.05$
سابقه تدریس	ANOVA	۱.۸۷	(۳، ۲۶۱)	$p < 0.05$
مدرک تحصیلی	ANOVA	۲.۰۳	(۲، ۲۶۲)	$p < 0.05$

نتایج آزمون‌های t-test و تحلیل واریانس نشان می‌دهد که بین دیدگاه معلمان بر اساس جنسیت، سابقه تدریس و مدرک تحصیلی تفاوت معناداری وجود ندارد ($p < 0.05$). به عبارت دیگر، متغیرهای جمعیت‌شناختی تأثیر معناداری بر ادراک معلمان از عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش و یادگیری ندارند.

یافته‌های توصیفی نشان داد که معلمان دوره ابتدایی شهرستان اردبیل، به‌طور کلی دیدگاه مثبتی نسبت به عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش و یادگیری دارند و میانگین کل کیفیت آموزش و یادگیری (۰.۹۴ از ۵) در سطح نسبتاً مطلوبی قرار دارد. در میان مؤلفه‌های پنج‌گانه، صلاحیت حرفه‌ای معلمان با میانگین ۳۲.۴ بالاترین رتبه را به خود اختصاص داده است که نشان‌دهنده اهمیت ویژه این عامل از دیدگاه معلمان است. این یافته با نتایج پژوهش‌های König و همکاران (۲۰۲۴)، Stacy و همکاران (۲۰۲۵) و Dadirai و Chauke (۲۰۲۵) همسو است که همگی بر نقش محوری صلاحیت حرفه‌ای معلمان در کیفیت آموزش تأکید داشته‌اند.

یافته‌های استنباطی نیز نشان داد که هر پنج عامل مورد بررسی (صلاحیت حرفه‌ای، روش‌های تدریس، محیط یادگیری، مدیریت کلاس و برنامه‌های توسعه حرفه‌ای) به‌طور معناداری بر کیفیت آموزش و یادگیری تأثیر دارند و بدین ترتیب همه فرضیه‌های تحقیق تأیید شدند. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که این پنج عامل در مجموع ۶۸ درصد از واریانس کیفیت آموزش و یادگیری را تبیین می‌کنند که نشان‌دهنده قدرت تبیین‌کنندگی بالای مدل پژوهش است. در این میان، صلاحیت حرفه‌ای معلمان با ضریب بتای ۳۴.۰، بیشترین سهم را در پیش‌بینی کیفیت آموزش و یادگیری داشته است که با یافته‌های پژوهش‌های پیشین در این زمینه همخوانی دارد (Amsalu & Belay, 2024).

روش‌های تدریس با ضریب بتای ۲۹.۰ در رتبه دوم قرار گرفته است که نشان‌دهنده اهمیت روش‌های تدریس فعال و دانش‌آموزمحور از دیدگاه معلمان است. این یافته با نتایج پژوهش Hattie (۲۰۱۸) و Darling-Hammond و همکاران (۲۰۲۰) همسو است که بر تأثیر روش‌های تدریس بر کیفیت یادگیری تأکید داشته‌اند. مدیریت کلاس با ضریب بتای ۲۰.۰ و محیط یادگیری با ضریب بتای ۱۸.۰ به ترتیب در رتبه‌های سوم و چهارم قرار گرفته‌اند که نشان‌دهنده اهمیت این دو عامل در ایجاد بستر مناسب برای یادگیری است (Pianta et al., 2008; Raver et al., 2009).

برنامه‌های توسعه حرفه‌ای با ضریب بتای ۱۵.۰ کمترین سهم را در پیش‌بینی کیفیت آموزش و یادگیری داشته است. این یافته ممکن است به دلیل کیفیت نامطلوب یا کم‌تأثیر بودن برنامه‌های توسعه حرفه‌ای موجود از دیدگاه معلمان باشد. این نتیجه با یافته‌های پژوهش Dadirai و Chauke (۲۰۲۵) در غنا همخوانی دارد که نشان داد ۶۴ درصد معلمان از نبود آموزش‌های مستمر ضمن خدمت به عنوان یکی از موانع اصلی کیفیت آموزش نام برده‌اند. همچنین، نتایج نشان داد که متغیرهای جمعیت‌شناختی (جنسیت، سابقه تدریس و مدرک تحصیلی) تأثیر معناداری بر دیدگاه معلمان ندارند که نشان‌دهنده اجماع نسبتاً بالای معلمان در مورد عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش و یادگیری است.

۶- نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف تحلیل عوامل مؤثر بر ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری از دیدگاه معلمان دوره ابتدایی شهرستان اردبیل انجام شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که از دیدگاه معلمان، پنج عامل صلاحیت حرفه‌ای معلمان، روش‌های تدریس، محیط یادگیری، مدیریت کلاس و برنامه‌های توسعه حرفه‌ای به‌طور معناداری بر کیفیت آموزش و یادگیری تأثیر دارند و در این میان، صلاحیت حرفه‌ای معلمان و روش‌های تدریس فعال بیشترین تأثیر را دارا بودند. این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های پیشین در سطح بین‌المللی (König et al., 2024; Stacy et al., 2025; Amsalu & Belay, 2024; Darling-Hammond et al., 2020; Hattie, 2018) همخوانی دارد و نشان می‌دهد که الگوی عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش و یادگیری در شهرستان اردبیل، شباهت زیادی با یافته‌های پژوهش‌های جهانی دارد.

یافته‌های این پژوهش دارای پیامدهای نظری و کاربردی متعددی است. از منظر نظری، این پژوهش با تأکید بر نقش چندگانه و تعاملی عوامل مختلف در کیفیت آموزش، به غنی‌سازی ادبیات موجود در زمینه کیفیت آموزش در دوره ابتدایی کمک می‌کند. مدل ارائه‌شده در این پژوهش که پنج عامل اصلی را شناسایی کرده است، می‌تواند به‌عنوان چارچوبی نظری برای پژوهش‌های آتی در این حوزه مورد استفاده قرار گیرد. همچنین، یافته‌های این پژوهش نشان داد که متغیرهای جمعیت‌شناختی تأثیر معناداری بر دیدگاه معلمان ندارند که این موضوع می‌تواند نشان‌دهنده اجماع نظری نسبتاً بالایی در میان معلمان درباره عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش باشد.

از منظر کاربردی، یافته‌های این پژوهش دلالت‌های مهمی برای سیاست‌گذاران آموزشی، مدیران مدارس و معلمان دارد. نخست، با توجه به اینکه صلاحیت حرفه‌ای معلمان بیشترین سهم را در پیش‌بینی کیفیت آموزش و یادگیری داشته است، تقویت صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان از طریق بازنگری در برنامه‌های تربیت معلم، برگزاری دوره‌های آموزشی ضمن خدمت هدفمند و ایجاد نظام‌های حمایتی و مشاوره‌ای برای معلمان، باید در اولویت سیاست‌های آموزشی قرار گیرد. دوم، با توجه به اهمیت روش‌های تدریس فعال، ترویج روش‌های تدریس دانش‌آموزمحور از طریق توانمندسازی معلمان، فراهم‌سازی منابع و امکانات مورد نیاز و اصلاح نظام‌های ارزشیابی که صرفاً بر روش‌های سنتی تأکید دارند، ضروری به‌نظر می‌رسد.

سوم، با توجه به تأثیر محیط یادگیری و مدیریت کلاس، بهبود کیفیت محیط‌های فیزیکی مدارس (نظیر نور، صدا، فضا و تجهیزات) و تقویت جو روانی-اجتماعی مثبت در کلاس‌های درس، از طریق آموزش مهارت‌های مدیریت کلاس به معلمان و ایجاد روابط حمایت‌گرانه معلم-دانش‌آموز، باید مورد توجه قرار گیرد. چهارم، با وجود اینکه برنامه‌های توسعه حرفه‌ای کمترین سهم را در پیش‌بینی کیفیت آموزش داشته‌اند، این یافته نباید به‌معنای نادیده گرفتن اهمیت توسعه حرفه‌ای تلقی شود؛ بلکه نشان‌دهنده ضرورت بازنگری اساسی در کیفیت و محتوای برنامه‌های توسعه حرفه‌ای موجود است تا این برنامه‌ها بتوانند نیازهای واقعی معلمان را برآورده سازند و تأثیر بیشتری بر کیفیت آموزش داشته باشند.

با وجود یافته‌های ارزشمند، این پژوهش با محدودیت‌هایی نیز مواجه بوده است. از جمله مهم‌ترین محدودیت‌ها می‌توان به استفاده از روش پیمایشی اشاره کرد که ممکن است عمق کافی برای درک کامل پیچیدگی‌های عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش را فراهم نکند. همچنین، جامعه آماری محدود به معلمان دوره ابتدایی شهرستان اردبیل بوده است و تعمیم‌پذیری نتایج به سایر مناطق و سطوح آموزشی نیازمند احتیاط است. علاوه بر این، ابزار پژوهش (پرسشنامه محقق‌ساخته) با وجود تأیید روایی و پایایی، ممکن است تمامی ابعاد مرتبط با کیفیت آموزش و یادگیری را پوشش نداده باشد.

با توجه به محدودیت‌های ذکرشده، پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌های آتی با رویکردهای کیفی (نظیر مطالعه موردی، نظریه‌مبنایی یا پدیدارشناسی) به بررسی عمیق‌تر تجارب و ادراکات معلمان از عوامل مؤثر بر کیفیت آموزش بپردازند. همچنین، انجام پژوهش‌های مقایسه‌ای در مناطق مختلف جغرافیایی و با سطوح مختلف توسعه‌یافتگی، می‌تواند به شناسایی عوامل زمینه‌ای مؤثر بر کیفیت آموزش کمک کند. به‌علاوه، پژوهش‌های طولی که تأثیر مداخلات آموزشی را بر کیفیت آموزش و یادگیری در طول زمان بررسی می‌کنند، می‌توانند به درک بهتر روابط علی میان عوامل مختلف و کیفیت آموزش کمک نمایند. در نهایت، توصیه می‌شود که نظام‌های ارزشیابی کیفیت آموزش با مشارکت فعال معلمان طراحی و اجرا شوند تا بازخوردهای دقیق‌تر و کاربردی‌تری برای بهبود مستمر کیفیت آموزش فراهم آید.

- Amsalu, A., & Belay, S. (2024). Analyzing the contribution of school climate to academic achievement using structural equation modeling. *SAGE Open*, 14(1). <https://doi.org/10.1177.21582440241227271>
- An empirical study of teachers' perspectives of quality education in the Northern Region of Ghana. (2025). Zenodo.
- Burchinal, M., Vandergrift, N., Pianta, R., & Mashburn, A. (2010). Threshold analysis of association between child care quality and child outcomes for low-income children in pre-kindergarten programs. *Early Childhood Research Quarterly*, 25(2), 166–176. <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2009.10.004>
- Dadirai, V., & Chauke, T. A. (2025). Addressing institutional challenges: Teachers' perspectives on effective teaching in rural schools in South Africa. *Educational Process: International Journal*, 17, e2025388. <https://doi.org/10.22521/edupij.2025.17.388>
- Darling-Hammond, L., Flook, L., Cook-Harvey, C., Barron, B., & Osher, D. (2020). Implications for educational practice of the science of learning and development. *Applied Developmental Science*, 24(2), 97-140.
- Desimone, L. M. (2022). Improving impact studies of teachers' professional development: Toward better conceptualizations and measures. *Educational Researcher*, 51(3), 157–168.
- Fullan, M. (2020). *The new meaning of educational change* (6th ed.). Teachers College Press.
- Hattie, J. (2018). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. Routledge.
- Investigating the links between outdoor class and learning in primary school students (Case study of a male-school in Shiraz). (n.d.). ERIC.
- Jita, L. C., & Mokhele, M. L. (2012). Institutionalising teacher clusters in South Africa: Dilemmas and contradictions. *Perspectives in Education*, 30(2), 1–11.
- Jita, L. C., & Mokhele, M. L. (2014). When teacher clusters work: Selected experiences of South African teachers with the cluster approach to professional development. *South African Journal of Education*, 34(2), 1–10.
- König, J., Bremerich-Vos, A., Buchholtz, C., & Glutsch, N. (2024). The importance of teachers' pedagogical-psychological teaching knowledge for successful teaching and learning. *Journal of Curriculum Studies*, 56(4), 480-495. <https://doi.org/10.1080.00220272.2024.2328042>
- O'Sullivan, L., Ring, E., Harmon, M., & Ryan, M. (2024). An ecological analysis of teacher perceptions of, and responses to, student unproductive behaviour in Irish primary schools. *Irish Educational Studies*. <https://doi.org/10.1080/03323315.2024.2386269>
- Paniagua, A., & Istance, D. (2018). *Teachers as designers of learning environments: The importance of innovative pedagogies*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/9789264085374-en>
- Pianta, R. C., La Paro, K. M., & Hamre, B. K. (2008). *Classroom Assessment Scoring System (CLASS) manual, K-3*. Paul H. Brookes Publishing.
- Raver, C. C., Jones, S. M., Li-Grining, C., Zhai, F., Metzger, M. W., & Solomon, B. (2009). Targeting children's behavior problems in preschool classrooms: A cluster-randomized controlled trial. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 77(2), 302–316.
- Stacy, B., Akmal, M., Rogers, H., Venegas Marin, S., Rajaram, H., & Farysheuskaya, V. (2025). *What's at play? Unpacking the relationship between teaching and learning* (Education Working Paper No. 9). World Bank.

- Timperley, H. (2021). Teacher professional learning and development. International Academy of Education.
- UNESCO. (2021). Global education monitoring report 2021/2: The role of education in addressing inequalities. UNESCO Publishing.

Analysis of Factors Affecting the Improvement of Teaching and Learning Quality from the Perspective of Primary School Teachers

Solmaz Shadmehr

Department of Primary Education, Ministry of Education, General Directorate of Education of Ardabil Province, Ardabil, Iran Email: solmazshadmehr29@gmail.com

Abstract

The present study aimed to analyze the factors affecting the improvement of teaching and learning quality from the perspective of primary school teachers in Ardabil County. This research was applied in terms of purpose and descriptive-survey in terms of methodology. The statistical population included all primary school teachers in Ardabil County ($N = 850$). Based on Krejcie and Morgan's table, 265 teachers were selected as the sample using stratified random sampling. The data collection instrument was a researcher-made questionnaire developed based on the research literature, encompassing five main components: teachers' professional competence, teaching methods, learning environment, classroom management, and professional development programs. The validity of the questionnaire was confirmed through content and construct validity, and its reliability was established using Cronbach's alpha coefficient ($\alpha = 0.87$). Data were analyzed using descriptive statistics (mean, standard deviation, frequency distribution tables) and inferential statistics (one-sample t-test, analysis of variance, and multiple regression). The findings revealed that from the teachers' perspective, the five aforementioned factors significantly influence the quality of education and learning, with teachers' professional competence and active teaching methods exerting the greatest impact. Moreover, no significant differences were observed between demographic variables (gender, teaching experience, and academic degree) and the teachers' perceptions. The conclusion underscores the necessity of investing in teachers' professional development, improving learning environments, and revising teaching methods to enhance the quality of education in primary schools.

Keywords :Quality of Education, Learning, Primary School Teachers, Professional Competence, Teaching Methods